

OGÓLNOPOLSKI ZWIĄZEK ZAWODOWY INICJATYWA PRACOWNICZA

UL. KOŚCIELNA 4/1A,
60-538 POZNAŃ

WWW.OZZIP.PL
KONTAKT@OZZIP.PL

KRS: 0000215247
NIP: 7792238665

Komisja Zakładowa
OZZ Inicjatywa Pracownicza
przy Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie
e-mail: inicjatywa.up@gmail.com
adres do korespondencji (do 30.09.2021):
Ryszard Radwański
ul. św. Filipa 5/7
31-150 Kraków

Kraków, 07 września 2021 r.

**Szanowne Panie Senator,
Szanowni Panowie Senatorowie
Uniwersytetu Pedagogicznego
im. Komisji Edukacji Narodowej
w Krakowie**

Szanowni Państwo,

W tym roku Uniwersytet Pedagogiczny po raz kolejny uzyskał tytuł najlepszej uczelni pedagogicznej w Polsce w prestiżowym Rankingu Szkół Wyższych miesięcznika edukacyjnego "Perspektywy". Według rankingu najmocniejszą stroną naszej Uczelni okazał się potencjał naukowy (awans o trzy miejsca w stosunku do roku ubiegłego), o czym świadczyły: wysoka ocena parametryczna, nasycenie kadry osobami o najwyższych kwalifikacjach (liczba wysokokwalifikowanej kadry akademickiej w uczelni – pracownicy badawczy i badawczo-dydaktyczni ze stopniem dr hab. lub tytułem prof. – w odniesieniu do ogólnej liczby nauczycieli akademickich uczelni), uprawnienia habilitacyjne i uprawnienia doktorskie. Warto podkreślić, że kilka kierunków studiów prowadzonych w Uniwersytecie uplasowało się na bardzo wysokich miejscach w rankingu wszystkich uczelni akademickich w Polsce: historia – 5 miejsce, pedagogika – 6 miejsce i filologia angielska – 7 miejsce. W pierwszej dziesiątce znalazły się również politologia i filozofia, kierunki akredytowane i wskazywane wcześniej jako wzorcowe pod względem programu, u nas jednak ze wstrzymaną rekrutacją na studia I stopnia. O ich elitarności świadczy fakt, że Uniwersytet Pedagogiczny rozpatrywany całościowo uplasował się dopiero w 6. dziesiątce.

By utrzymać tytuł najlepszej uczelni pedagogicznej w Polsce, powinniśmy nadal starać się o wysoki poziom kadry naukowej i o najlepsze, wzorcowe standardy jakości kształcenia. Zależą one przede wszystkim od wysokiego poziomu dydaktyki akademickiej: tworzenie warunków i atmosfery sprzyjających nabywaniu rzetelnej wiedzy, ponadprzeciętnych umiejętności oraz wysokich kompetencji społecznych. Jest to możliwe dzięki wykwalifikowanej kadrze naukowej i dydaktycznej, wspieraniu studentów z niepełnosprawnościami, a także właściwej liczebności grup ćwiczeniowych, co ma pierwszorzędą wagę w kształceniu językowym i nauczycielskim.

Należy więc pilnie wypracować w uczelni konstruktywne rozwiązania dla dydaktyki, szczególnie w obliczu słabej rekrutacji w instytutach prowadzących studia nauczycielskie, które powinny być u nas kluczowe. Prowadzona obecnie optymalizacja zasad finansowania i decentralizacja finansów jednostek nie bierze w ogóle pod uwagę tych kwestii, co wydaje się z gruntu nieracjonalne i wręcz szkodliwe: poziom i efekty dydaktyki są, obok prowadzonych badań, istotą wykonywanej w

Tymczasowa Komisja Zakładowa

Ogólnopolskiego Związku Zawodowego

INICJATYWA PRACOWNICZA przy Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie

✉ e-mail: inicjatywa.up@gmail.com, ul. Podchorążych 2; 30-084 Kraków

uniwersytecie pracy. **To od dbałości o poziom dydaktyczny należy zaczynać reformy w uczelni a nie od “pozbywania się” cenionych naukowców i pracowników administracji!**

Zwracamy się z prośbą o pilną debatę na temat poprawy i utrzymania wysokiej jakości kształcenia, a także ratowania prestiżowych kierunków studiów, których utrzymanie w wyniku obecnych reform zostało zagrożone. Decyzje dotyczące tego, czy kierunek powinien być utrzymany lub zlikwidowany, winne być dyskutowane w szerszych kręgach naszego środowiska, a nie podejmowane jednoosobowo. Dla wypracowania konsensusu potrzebne jest uwzględnienie **nie tylko kwestii finansowych, ale także wielu innych zmiennych**, w tym głównie: statusu uczelni akademickiej i pedagogicznej, efektywności dotychczasowego kształcenia mierzonej akredytacją i pozycją absolwentów w systemie ELA, korelacji badań naukowych z dydaktyką, zapotrzebowania rynku pracy na określonego typu kompetencje. Rozwiązania wychodzące od racjonalnego ustalenia warunków dla efektywnego procesu kształcenia mogą stać się alternatywą dla bezwzględnie stosowanej od początku tego roku zasady samofinansowania instytutów wymuszającej zwolnienia pracowników i likwidację tzw. nierentownych kierunków.

Inicjując tę dyskusję, chcielibyśmy przedstawić poniżej najbardziej palące kwestie i prosić Państwa o ich rozważenie:

1. **Utrzymanie wszystkich kierunków studiów, których nazwy i przedmiot są tożsame z dyscypliną naukową, a także kierunków studiów nauczycielskich oraz innych, których pozycja w rankingu „Perspektyw” jest wysoka** (tzn. znajdują się w pierwszej dziesiątce wśród analogicznych kierunków w Polsce), takich jak np. historia, filozofia czy politologia.
2. **Zmniejszenie limitów przyjęć na zagrożonych kierunkach nauczycielskich**, aby nie doprowadzić do ich wygaszenia, ponieważ przyniesie to niepowetowane straty wizerunkowe Uczelni, nie do odrobienia w przyszłości.
3. **Nacisk na dbałość o wysoki poziom kształcenia**, które bardzo ucierpiało z powodu pandemii. Z uwagi na aktualną sytuację w oświacie oraz konkurencję ze strony tworzonych akademii nauk stosowanych, szczególną troską w tym względzie należy otoczyć kierunki kształcące kadrę nauczycielską.
4. **Odejście od uznaniowości w kształtowaniu rozwoju uczelni.**

Problemem, który uwidocznił się w tym miesiącu jest **arbitralność w udzielaniu zgody na drugą rekrutację**, która powinna być oparta na jasnych, z góry znanych i stosowanych wobec wszystkich w ten sam sposób kryteriach. Za całkowicie niedopuszczalne uważamy sytuacje, gdy np. jakiś kierunek nie uzyskał zgody na dodatkową rekrutację, choć do wymaganej liczby osób wpisanych na studia brakowało zaledwie kilku - natomiast inny kierunek otrzymał taką zgodę, pomimo że na ten kierunek wpisało się znacznie mniej osób. Z przykrością stwierdzamy, że w tym roku, niestety, miały miejsce takie sytuacje. Na pierwszym stopniu z filozofii zrekrutowano i przyjęto 23 osoby (brakowało siedmiu osób do wypełnienia limitu), a zablokowano rekrutację wrześniową, co wygląda na świadome i jawne wygaszanie Instytutu Filozofii i Socjologii, dla którego kierunek ten był kluczowy. Przypomnijmy, że wcześniej w instytucie tym zwolniono z pracy dyrektora i ośmiu profesorów, dodatkowo odeszło jeszcze 5 nauczycieli akademickich. Z wyjaśnień pana Rektora w “Forum Akademickim” (6/2021) wynikało, że powodem zwolnienia dyrekcji jest brak współpracy ze strony prof. Janusza Majcherka. Nie wspomniał jednak o intencji wygaszania filozofii przez Władze uczelni. Czyżby w międzyczasie zmieniły się plany dotyczące istnienia tego instytutu? Jest to tym bardziej niezrozumiałe, że inne kierunki ze słabą rekrutacją, np. inżynieria bezpieczeństwa, która miała w lipcu tylko 19 kandydatów, otrzymały pozwolenie na dodatkowy nabór. Sytuacja ta jest bulwersująca i wymaga pełnego wyjaśnienia. Dlatego też ponownie należy zwrócić uwagę – a wydaje się to chroniczną wadą zmian restrukturyzacyjnych w uczelni – że tak ważne decyzje, jak wygaszanie, tworzenie czy zezwalanie na kontynuację kierunków w większości przypadków nie jest w ogóle konsultowane z kierownictwem jednostek i radami instytutów,

ani też ze społecznością uczelni.

5. **Odeście od zasady uzależniającej funkcjonowanie instytutów jedynie od liczby studentów** i to przy sztywnym zachowaniu w każdym instytucie współczynnika studenckiego 1:13. Należy podkreślić, że ten współczynnik **Ustawa 2.0 wyznacza jedynie jako punkt odniesienia dla całości uczelni, nie nakazując przeniesienia tej proporcji na poszczególne jednostki organizacyjne uczelni**. W najwyżej ocenianych polskich uniwersytetach daje to możliwość utrzymywania kierunków bardzo deficytowych, ale dla rozwoju nauki koniecznych. Jednocześnie daje szansę na zdecydowanie większą rekrutację na kierunkach cieszących się dużą popularnością i przekraczających współczynnik studencki 1:13. Dlatego postulujemy przywrócenie zasady solidarności w budżetowaniu jednostek naukowo-dydaktycznych.
6. **Wystąpienie do Ministerstwa Edukacji i Nauki z wnioskiem o podniesienie współczynnika kosztochłonności dla kierunków nauczycielskich oraz filologicznych.** Jako kierunki elitarne wymagają one zwiększonych nakładów finansowych na ich prowadzenie, w tym głównie: zajęć laboratoryjnych i praktycznych w szkołach oraz różnych placówkach wychowawczych, spersonalizowanego procesu kształcenia nauczyciel (mentoringu nauczycielskiego i tutoringu akademickiego), nauczania kompetencji językowych w mniejszych grupach, zakupu nowoczesnych pomocy dydaktycznych i najnowszej literatury, wizyt studyjnych krajowych i zagranicznych. Podniesienie współczynnika dla kierunków pedagogicznych i filologii zapewni tym kierunkom większą stabilność ekonomiczną i możliwości rozwoju. Jako przykład dobrej praktyki studiów nauczycielskich można podać projekt realizowanych obecnie w Uczelni studiów nauczycielskich pt. „Kompetentny nauczyciel – mistrz i wychowawca”, który oparty jest na opracowanym w naszym Uniwersytecie modelowym programie kształcenia nauczycieli. Jego realizacja nie byłaby możliwa bez wsparcia finansowego otrzymanego z Unii Europejskiej za pośrednictwem NCBiR, które w przyszłości, dzięki zwiększonemu współczynnikowi kosztochłonności studiów nauczycielskich, mogłby stać się standardem w naszej Uczelni.
7. **Zmianę zarządzenia Rektora dot. liczebności grup ćwiczeniowych poprzez wprowadzenie maksymalnych limitów studentów.** Dotyczy to zwłaszcza kierunkach, o których mowa wyżej, czyli nauczycielskich i filologii obcych, które z uwagi na swoją specyfikę wymagają pracy w małych zespołach (grupy szkolne – maksymalnie 8 osób i grupy językowe – maksymalnie 15 osób).
8. **Rozszerzenie, dla studentów Uniwersytetu, oferty kursów fakultatywnych,** uwzględniających zasady interdyscyplinarności oraz innowacyjności kształcenia. Jest to możliwe jedynie w przypadku utrzymania szerokiego wachlarza badań prowadzonych przez jednostki badawczo-dydaktyczne (również te uznane za „deficytowe”), jak również wprowadzenia nowego systemu informatycznego Wirtualnej Uczelni, pozwalającego na swobodny wybór kursów akademickich przez studentów i tym samym pozwolenie im na budowanie własnych zindywidualizowanych planów kształcenia.
9. **Konieczność wypracowania w najbliższym semestrze jasnych zasad przechodzenia pracowników uczelni na emeryturę.** Potrzeba ta wynika z faktu, że dotychczasowy proces „odsyłania” na emeryturę był w bieżącym roku naznaczony - w naszym przekonaniu - jaskrawą uznaniowością i dyskryminacją, co narusza standardy akademickie, statut, dobre obyczaje i zasady współżycia społecznego.

Chcieliśmy też skomentować pewien rodzaj wprowadzanych aktualnie zmian, które budzą skrajny niepokój jest naznaczona chaotycznością to przebudowa struktur administracyjnych Uczelni. Zwalnia się doświadczonych specjalistów z działów administracji i bibliotek. Jednocześnie powołuje nowe jednostki, których zadania trudno jest określić, dotyczy to na przykład nowo utworzonego (po likwidacji innych), „Działu ds. Osób Niepełnosprawnych i

Promocji”. Sam pomysł połączenia tych dwóch biur o tak bardzo różnych misjach społecznych budzi zażenowanie. Inne nietrafne połączenie to “Dział dydaktyki, rekrutacji i praktyk” oraz przypadki licznych zwolnień, których ofiary nie bez powodu przecież udały się do sądu pracy. Kompletnie niezrozumiałą jest powód dokonywanych w administracji Uczelni zmian, zwłaszcza, że po likwidacji dobrze funkcjonujących jednostek odwołuje się ze stanowisk ich kierowników i zatrudnia nowe osoby. **Zwolnienia i przeszerogowania dezorganizują naszą pracę, dezorientują pracowników i zostawiają pokłose niesłusznie zwolnionych pracowników** (nazwiska i opisy procesu zwalniania, a także przykładów łamaniu statutu i standardów komunikacji i kultury, znajdując w dokumentacji naszego związku). Jest to odbierane jako działania na szkodę Uczelni, a nie rzetelne reformy, których potrzeby nikt nie kwestionuje.

Z przykrością stwierdzamy, że stosowane przez odpowiedzialnego za restrukturyzację pana Kanclerza kryterium „przydatności/nieprzydatności” (bez brania pod uwagę oceny merytorycznej) pracownika uwłacza godności ludzkiej i jest źródłem wielu osobistych tragedii. Pamiętajmy, że czynnik ekonomiczny stanowi bazę materialną istnienia uczelni, ale nie był nigdy i nie będzie nadrzędnym kryterium podejmowanych w niej działań. **Postulujemy z mocą o zmianę perspektywy, dyskursu i priorytetów w polityce naszych władz, tak by przystawały do istoty wykonywanej tu pracy niematerialnej: badań naukowych, przekazu wiedzy, kształtowania umysłów.**

Wierzymy, że nasz Uniwersytet może zachować swój wyjątkowy charakter – pedagogicznej uczelni badawczej, a nie zawodowej – i wysokie miejsce w rankingach tylko pod warunkiem dbałości o:

- **wysoką jakość kształcenia i prowadzonych badań naukowych,**
- **różnorodną ofertę kierunków studiów,**
- **wykwalifikowaną kadrę naukowo-dydaktyczną i administracyjną,**
- **przestrzeganie prawa, standardów pracy i życia na uczelni.**

Dlatego zwracamy się do Państwa z prośbą o współpracę w działaniach na rzecz tak rozumianego rozwoju naszej Uczelni.

Z wyrazami szacunku

Za Komisję Zakładową OZZ „Inicjatywa Pracownicza”:

Michał Apollo, Nina Podleszańska, Anna Stolińska, Piotr Trojański, Ewa Żmijewska